

ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ- ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Ορισμός:

Ανθρωπισμός είναι η πίστη στον άνθρωπο, ως το κορυφαίο πλάσμα της Δημιουργίας και ως ελεύθερο ον, που δικαιούται να ζήσει, να μορφωθεί και να δημιουργήσει, όπως αξίζει σε άνθρωπο, μέσα σε μια κοινωνία και κάτω από τις αρχές του δικαίου και της ελευθερίας.

Ο Ανθρωπισμός ως πνευματική κίνηση άρχισε περίπου κατά τις αρχές της Αναγέννησης και διακήρυττε ότι η τελειότερη πνευματική, ψυχική και σωματική καλλιέργεια του ανθρώπου είναι η συντελούμενη με τη μελέτη, την ερμηνεία και τη βαθύτερη κατανόηση των μνημείων του λόγου της κλασικής Αρχαιότητας.

I. Ιστορική αναδρομή της ανάπτυξης του Ανθρωπισμού

Η κίνηση του Ανθρωπισμού που ξεκίνησε κατά την Αναγέννηση οφείλεται στην ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας τον 15° αιώνα που έδωσε τη δυνατότητα στους αποφασιστικούς στους ικανούς, στους τολμηρούς και στους επιτήδειους να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και τα πλουτίσουν. Αυτό απάλλαξε τους Ευρωπαίους από τους κάθε είδους περιορισμούς και τους ενίσχυσε την τάση για οικονομική-ανεξαρτησία, ενώ συγχρόνως τους έστρεψε προς τις χαρές της ζωής. Η στροφή αυτή, έφερε τον ξεπεσμό των μεσαιωνικών ιδανικών, του γενναίου ιππότη και του ευλαβικού προσκυνητή και παραλλήλως διήγειρε στους ανθρώπους την επιθυμία της ευρείας μορφώσεως και της διαμορφώσεως ανθρώπων με ελεύθερη σκέψη, αγάπη προς τον συνάνθρωπο και εμπιστοσύνη στη ζωή. Το γεγονός αυτό οδήγησε στη στροφή προς τον Ρωμαϊκό πολιτισμό και στη συνέχεια προς τον αρχαίο Ελληνικό, στα έργα του οποίου υπήρχαν αυτά τα ανθρωπιστικά ιδεώδη, Ευτυχής συγκυρία για τη διάδοση του ανθρωπισμού υπήρξε και η επινόηση της τυπογραφίας από τον Γερμανό Ιωάννη Γουτεμβέργιο.

Ο ανθρωπισμός με την έννοια που τον εννοούμε σήμερα ως ένα σύστημα ιδεών και αντιλήψεων, που εκφράζουν το σεβασμό στον άνθρωπο και στα δικαιώματά του, οφείλεται συνήθως σε μια έμφυτη ψυχική ευαισθησία, στην παιδεία με τα ανθρωπιστικά ιδεώδη, στο καλό οικογενειακό περιβάλλον και φυσικά στην σωστή αγωγή.

II. Αίτια αναγκαιότητας του ανθρωπιστικού κινήματος σήμερα

1. Στην εποχή μας η **αξία του ανθρώπου** ως ατομικής παρουσίας, **φθίνει**. Το σύγχρονο τεχνοκρατικό πνεύμα αντιλαμβάνεται τον άνθρωπο όχι ως αυτοσκοπό, αλλά ως μέσο για την επίτευξη οικονομικών, πολιτικών, ιδεολογικών στόχων. Το άτομο δε λογίζεται πλέον ως ιδιαίτερη ανθρώπινη αξία αλλά ως απρόσωπη μονάδα παραγωγής και κατανάλωσης, ως στοιχείο στους δείκτες της στατιστικής, ως ποσοστιαία μονάδα σε οικονομικά και δημογραφικά μεγέθη. Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι απροσωποποιημένος, μαζοποιημένος.
2. Ο άνθρωπος έχει αποκτήσει **πραγματιστική νοοτροπία** ανάγοντας απλά στοιχεία εμπορικής συναλλαγής σε υπέρτατη αξία και ουσία ζωής.
3. Ο σύγχρονος άνθρωπος **αποξενώθηκε από τον εαυτό του και από τους άλλους**. Οι κοινωνικές σχέσεις διέπονται από το πνεύμα του ατομικισμού, της κερδοσκοπίας, του ανταγωνισμού.
4. Παρατηρείται στροφή της παιδείας στις τεχνολογικές επιστήμες κάτω από το βάρος της σύγχρονης ανάγκης. Το κυρίαρχο πνεύμα της εξειδίκευσης οδηγεί στη **διαμόρφωση μονοδιάστατων ανθρώπων**, όχι ολοκληρωμένων, αέριων, πολυπλεύρων προσωπικοτήτων.

5. Η **βία** είναι **απροκάλυπτη**, ή εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο συγγνή, καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατάφωρη, το δίκαιο του ισχυρού κυρίαρχο.
6. Θεσμοί και αξίες καταρρακώνονται η ηθική, εξαχρείωση κι ο αμοραλισμός εδραιώνονται.

III. Θετικά αποτελέσματα του ανθρωπιστικού κινήματος

- Η **κοινωνία** αποτελεί **δημοκρατικά οργανωμένη ολότητα** που προασπίζεται την ισότητα των μελών της, την ξεχωριστή τους οντότητα και προσωπικότητα. Μέσα σ' αυτή το άτομο διατηρεί το **αυτεξούσιο** του, είναι ρυθμιστής της ζωής του και δυναμικός συντελεστής του συλλογικού «γίνεσθαι».
- Η κοινωνική συμβίωση οργανώνεται με βάση τις αρχές της **συνεργασίας**, της **αλληλεγγύης**, της ανταλλαγής ιδεών και της **μέριμνας για τους αδυνάτους**. Επικρατούν η **δικαιοσύνη**, η αξιοκρατία, οι **ίσες ευκαιρίες κοινωνικής ανάδειξης**. Η κοινωνική πρόοδος συνδυάζεται με την ατομική ευδοκίμηση.
- Φαινόμενα όπως ο ρατσισμός, ο σοβινισμός, ο. κοινωνικός αποκλεισμός, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων **δε βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για να αναπτυχθούν**.
- Η **οικονομία** και η **τεχνολογία** **προσλαμβάνουν ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα** αναπτύσσονται προς όφελος όλων των ανθρώπων. Το χρήμα και η μηχανή μετατρέπονται σε μέσα για την απελευθέρωση τους από την καταδυνάστευση των βιοτικών – υλικών αναγκών και για την ανακούφιση τους από το μόχθο.
- Η **επιστήμη** αναζητά **την αλήθεια στο μέτρο που αυτή θα εξυψώσει τον άνθρωπο**. Μετατρέπεται σε θεραπαίνίδα του, εξανθρωπίζεται. **Ως γνώση απελευθερώνει το πνεύμα. Ως εφαρμογή βελτιώνει τους υλικούς όρους της ύπαρξης**. Γίνεται η ελπίδα του κόσμου, όταν κάνει ό,τι της επιτάσσει η ανθρωπιστική ηθική.
- Η **τέχνη** εκφράζει το ωραίο με λιτό, ισορροπημένο, αρμονικό τρόπο. Απευθύνεται κι αγγίζει τους ανθρώπους κάθε τόπου και κάθε εποχής, εφόσον **εισδύει στην ουσία του ανθρώπου, στο μυστήριο της ζωής και του κόσμου**. Κατά συνέπεια προσφέρει λύτρωση, εξυψώνει. Αποτελεί τροφή της ψυχής και του πνεύματος.
- Η **ηθική επιδιώκει το αγαθό**. Επιτάσσει στον άνθρωπο την αυτοσυνειδησία, την αυτοπειθαρχία, τον αυτοσεβασμό, τη σταθερή πίστη σε υψηλές αξίες, την υποταγή στο χρέος, το σεβασμό στο μέτρο.

Γενικότερα, χάρη στη διάδοση του ανθρωπιστικού κινήματος ο άνθρωπος καταξιώνεται και αυτοπραγματώνεται, ο πολιτισμός αποκτά σωστό προσανατολισμό και ποιότητα, η συνοχή των κοινωνιών ενσωματώνεται, ενώ ενισχύεται η ειρήνη τόσο στο εσωτερικό τους, όσο και στις διακρατικές σχέσεις.

IV. Τρόποι ενδυνάμωσης του ανθρωπιστικού κινήματος

Στην προσπάθεια το ανθρωπιστικό ιδανικό να φωτίσει με τη λάμψη του τις ανθρωπινές κοινωνίες μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά οι φορείς αγωγής και κοινωνικοποίησης.

1. Η **οικογένεια** επιφορτίζεται με την ευθύνη να γαλουχήσει το νέο άνθρωπο με τις δοκιμασμένες από το χρόνο ηθικές αρχές, καταδεικνύοντας πειστικά την αξία τους.
2. Η **Παιδεία** οφείλει να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα στις πολύτιμες παρακαταθήκες του παρελθόντος και τις αξιοθαύμαστες κατακτήσεις του παρόντος. Στοχεύοντας στο ανθρωπιστικό ιδανικό οφείλει να προσλάβει και η ίδια ανθρωπιστικό περιεχόμενο, περιλαμβάνοντας μαθήματα κουλτούρας που εξευγενίζουν τον άνθρωπο.

3. Τα **MME** καλούνται να συνδράμουν προβάλλοντας πολιτιστικά προϊόντα ποιότητας και πρότυπα πνευματικότητας και, συνεπώς, περιορίζοντας τη διαβρωτική επίδραση της διαφήμισης και των μαζοποιημένων προτύπων του εύκολου και γρήγορου πλουτισμού.

4. Το **κράτος** έχει υποχρέωση να επιδεικνύει έμπρακτα σεβασμό στα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια του πολίτη.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Με τον όρο «**ανθρώπινα δικαιώματα**» εννοούμε εκείνο το σύνολο των ελευθεριών, των αγαθών και των ενεργειών που δηλώνουν τη δυνατότητα και την αξίωση του ανθρώπου να σκέπτεται, να εκφράζεται, να αποφασίζει και να ενεργεί χωρίς εξωτερικούς καταναγκασμούς, παρά μόνο με κάποιους θεμιτούς περιορισμούς. Είναι όλα εκείνα τα αγαθά που ταιριάζουν στην ανθρώπινη υπόσταση και την εξυψώνουν.

Τ' ανθρώπινα δικαιώματα είναι:

- **Πνευματικά:** Ελευθερία στοχασμού και έκφρασης, ελευθεροτυπία, δικαίωμα στη μόρφωση, την ενημέρωση κλπ.
- **Ψυχολογικά:** Δικαίωμα στην ψυχαγωγία.
- **Κοινωνικά:** Αξιοκρατία, δικαίωμα στην πρόνοια, στην κοινωνική ασφάλιση (από ασθένεια, ανεργία, γηρατειά...).
- **Πολιτικά:** Ισονομία-ισοπολιτεία, εκλέγειν-εκλέγεσθαι, δικαίωμα προσφυγής-αναφοράς για παραβίαση, δικαίωμα «συνέρχεσθαι», απαγόρευση αυθαιρεσίων, φυλακίσεων, εξορίας, βασανιστηρίων. Δικαιώματα, όπως η διασφάλιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ενός έθνους ή μιας μειονότητας (γλώσσα, θρησκεία κλπ), ελεύθερη επιλογή δόγματος κ.ά.
- **Οικονομικά:** Δικαίωμα ελεύθερης επιλογής και άσκησης επαγγέλματος, δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι».
- **Εθνικά:** Δικαίωμα αυτοδιάθεσης λαών, αυτονομία-ανεξαρτησία κ.λπ.
- **Διεθνιστικά:** Απαγόρευση δουλείας, φυλετικών διακρίσεων.

Με τους αγώνες των μαχητών κατά τη Γαλλική επανάσταση (1789) θεσπίστηκε η λεγόμενη **πρώτη γενιά των δικαιωμάτων**, που αφορούν **ατομικές και πολιτικές ελευθερίες**. Με τους αγώνες των Ρώσων επαναστατών (1917) κατοχυρώθηκε η **δεύτερη γενιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, που αφορά πολιτιστικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα.

Με το πέρασμα των χρόνων όμως αναφύονται νέα προβλήματα και αναδεικνύονται νέες παραβιάσεις. Έτσι προέκυψε η **τρίτη γενιά ανθρωπίνων δικαιωμάτων** που αναφέρεται στο **δικαίωμα του ανθρώπου να ζει σε περιβάλλον που δεν επιβαρύνει την υγεία και την ψυχική ισορροπία**.

I. Παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Αξιολογώντας συνολικά την εποχή μας θα λέγαμε ότι είναι μια εποχή εξέλιξης και προόδου, έκρηξης γνώσεων, ανέσεων και ελευθεριών.

Στην ίδια αυτή εποχή, ωστόσο, αποκαλύπτεται μια αδιαμφισβήτητη διαφθορά, επισημαίνεται έκπτωση των ιδανικών, με αποτέλεσμα να καιροφυλακτεί ο κίνδυνος της απώλειας της ανθρωπιάς, φαινόμενο που επηρεάζει αποφασιστικά το σύνολο των ελευθεριών και δικαιωμάτων του ανθρώπου, που ταιριάζουν στην ανθρώπινη υπόσταση και την εξυψώνουν.

Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα σε σχέση με τ' ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι πανομοιότυπη παντού.

α) Στις υπανάπτυκτες χώρες, όπου δεν υπάρχει ούτε καν συνταγματική κατοχύρωση αυτών, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ασύστολη. Συναντώνται λοιπόν δυστυχώς τα γνωστά σε όλους φαινόμενα της πείνας, της εξαθλίωσης, της απουσίας βασικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, του αναλφαριθτισμού, της σωματεμπορίας, της παιδικής πορνείας κ.λπ.

Η όλη αυτή κατάσταση οφείλεται:

- Στο χαμηλό πνευματικό επίπεδο των ανθρώπων σ' αυτές τις χώρες οι οποίοι δεν είναι, επομένως σε θέση να διεκδικήσουν τα δικαιώματα τους και εύκολα χειραγωγούνται.
- Στα ολοκληρωτικά καθεστώτα που κυριαρχούν σ' αυτές τις χώρες.
- Στα ίδια τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων, οι οποίες δεν παρέχουν ουσιαστική βοήθεια στους λαούς που υποφέρουν, ώστε ν' ανακάμψουν, αντίθετα τους εκμεταλλεύονται και πυροδοτούν πολέμους μεταξύ τους για να πουλούν τα όπλα τους, να απομυζούν τις όποιες πηγές πλούτου κ.λπ.

Από την άλλη πλευρά:

- Σήμερα διάφοροι διεθνείς οργανισμοί, π.χ. ΟΗΕ, UNICEF, UNESCO, έχουν ως έργο τους την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Από τα Συντάγματα, ειδικά στις αναπτυγμένες κοινωνίες της Δύσης, είναι κατοχυρωμένα τα δικαιώματα των ανθρώπων, αφού και τα πολιτεύματα είναι δημοκρατικά και οι νόμοι πιο ανθρώπινοι.
- Το υψηλότερο σήμερα βιοτικό και πνευματικό επίπεδο, η εξέλιξη της επιστήμης, η πληροφόρηση, οι αγώνες των εργαζομένων, είχαν ως αποτέλεσμα να ωριμάσουν οι κοινωνίες και να προστατεύονται νομικά δικαιώματα, όπως αυτό της μόρφωσης, της έκφρασης, της ψυχαγωγίας, της ελεύθερης επιλογής επαγγέλματος κ.α.

β) Παρ' όλα αυτά και στις αναπτυγμένες κοινωνίες τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται σε μικρή ή μεγαλύτερη έκταση. Φαινόμενα ρατσισμού, κοινωνικού ή φυλετικού αναβίωσαν, η βία και η εγκληματικότητα γνωρίζουν έξαρση, αδικίες, ανισότητες και αναξιοκρατικά φαινόμενα είναι στην ημερήσια διάταξη, η παραοικονομία ανθεί, η ανεργία αποτελεί μάλιστα και τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα χρησιμοποιούνται συχνά με αυθαίρετο και ανεύθυνο τρόπο. Η φύση απομυζείται μέσω της τεχνολογίας που σημαίνει έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου να απολαμβάνει ένα υγιές φυσικό περιβάλλον. Τέλος, οι φοβεροί εξοπλισμοί (πρόσφατα παραδείγματα με το ουράνιο) απειλούν την υγεία και την ίδια μας την ύπαρξη.

II. Αιτίες παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

1. Η ευτυχία είναι στόχος των ανθρώπων, προκειμένου να καλύψουν τις πολύμορφες ανάγκες τους. Δυστυχώς, όμως, σήμερα, η ευδαιμονία ταυτίζεται με την ύλη, με αποτέλεσμα να συρρικνώνεται, το υψηλό αίσθημα του ανθρωπισμού. Αναλυτικότερα, η σύγχρονη κοινωνία χρησιμοποιεί μηχανισμούς, με τους οποίους διοχετεύονται σαθρά πρότυπα, με κορυφαίο αυτό της διαφήμισης. Αυτή προβάλλει το υπερκαταναλωτικό μοντέλο ζωής, που αποτελεί υπόδειγμα κοινωνικής καταξίωσης. Προτάσσεται, συνεπώς, το «έχειν» και παραθεωρείται το «είναι», ο άνθρωπος θεοποιεί το χρήμα, και υποδουλώνεται στα πράγματα, μένοντας κενός εσωτερικά. Δοκιμάζεται κατά συνέπεια η ανθρωπιά του, αφού γίνεται έρμαιο των επίπλαστων αναγκών του στο όνομα των οποίων συχνά γίνεται ανήθικος.

2. Η είσοδος της μηχανής στην παραγωγή αναβάθμισε το βιοτικό μας επίπεδο, πρόσφερε πολλά στην κοινωνία, αλλά και δημιούργησε σημαντικές «παρενέργειες» στην ανθρώπινη συνείδηση, καθώς ο άνθρωπος βιομηχανοποίησε και την ίδια του τη ζωή, τυποποιήθηκε. Από δημιουργός μετατράπηκε σε εργαλείο μαζικής παραγωγής, προσκολλήθηκε στην τυφλή ειδίκευση και έχασε τη σφαιρικότητα του, στέγνωσε πνευματικά και ηθικά, έγινε ανδράποδο. Αυτή η ηθικοπνευματική του απογύμνωση, του στερεί αργά αλλά σταθερά τα όποια ανθρωπιστικά του αισθήματα και τον αλλοτριώνει.

3. Η επικράτηση της αντίληψης ότι μόνον η τεχνολογία αποτελεί δρόμο για την ευτυχία, οδήγησε σε εξαιρετικά γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά και συνέβαλε στη διαμόρφωση σύνθετων και πολύπλοκων κοινωνιών με πολλαπλές ανάγκες, απαιτήσεις, αλληλοσυγκρουόμενους ρόλους, χιλιάδες μηνύματα, στοιχεία στα οποία, πρέπει ν' ανταποκριθεί ο σύγχρονος άνθρωπος. Προκειμένου να επιτύχει όμως κάτι τέτοιο, χάνει μεγάλο μέρος του ελευθέρου, χρόνου του, ενώ ταυτόχρονα άγχεται, πιέζεται και δεν έχει διάθεση για επαφή με τους συνανθρώπους του. Εντείνεται, επομένως, η ανθρωπιστική κρίση.

4. Η υπερσυσσώρευση, επακόλουθο του τεχνοκρατικού – βιομηχανοποιημένου τρόπου ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων στα σύγχρονα αστικά κέντρα, περιορίζει το ζωτικό χώρο έκφρασης των πολιτών, οι οποίοι μη μπορώντας να εξωτερικεύσουν την ενεργητικότητά τους γίνονται αρκετές φορές επιθετικοί, καταλήγοντας σε αντικοινωνική και απάνθρωπη ακόμη συμπεριφορά. Την έλλειψη ενδοιασμών για κάτι τέτοιο επιβοηθά και η απουσία κοινωνικού έλεγχου που επιφέρει η ανωνυμία της μεγαλούπολης. Οι άνθρωποι χάνουν τις αναστολές τους και συμπεριφέρονται χωρίς ήθος, καθώς είναι αποξενωμένοι, δεν υπάρχουν συνεκτικοί δεσμοί ανάμεσα τους, αφού ο ίδιος ο τρόπος ζωής είναι αλλοτριωτικός. Άλλωστε, μέσα σ' αυτές τις τσιμεντούπολεις, από τις οποίες απουσιάζει το πράσινο και η καλαισθησία, οι άνθρωποι απευαισθητοποιούνται, χάνουν την ανθρωπιά και το συναισθηματισμό τους.

5. Το σημερινό ανταγωνιστικό οικονομικό σύστημα προωθεί τον ατομικισμό και αποτελεί τροχοπέδη στην αποκάλυψη και την εμπέδωση του ανθρωπισμού. Πράγματι, ο σύγχρονος άνθρωπος καλλιεργεί το «υπερεγώ» σε βάρος των κοινωνικών αναγκών μη μπορώντας να αντιληφθεί την αποστολή του, αφού διέπεται από κρίση ταυτότητας και προσανατολισμού. Στα παραπάνω συντελεί και η όλη ηθική ρευστότητα της εποχής μας, καθώς ο άνθρωπος χάνει το αυτεξούσιό του, γιατί δυσκολεύεται να κλονίσει την καλοπέρασή του, για την οποία μάχεται διαρκώς. Στο όνομα, λοιπόν, αυτού του ευδαιμονισμού, επικρατεί η λογική του συμφέροντος, προωθούνται οι απαξίες, χάνονται τα συλλογικά οράματα και καταλύεται η αντικειμενική ηθική. Φυσικό επακόλουθο, λοιπόν, αποτελεί η κρίση του ανθρωπισμού. Η ηθικοπνευματική απογύμνωση του σημερινού ανθρώπου, η οποία συνεπάγεται και την έλλειψη ανθρωπισμού, εντείνεται και λόγω της απομάκρυνσής του από τη φύση –η οποία προέρχεται από την υπερεκμετάλλευσή της, στην οποία προβαίνει ο σύγχρονος άνθρωπος και λόγω της οποίας χάνει την αγνότητα και την αυθεντικότητά του–, καθώς και από την παράδοση, που μπορεί να ενισχύσει τις ηθικοπνευματικές του αρετές.

6. Η απουσία ανθρωπιάς και ανθρωπισμού καλλιεργείται, δεν είναι μόνο κληρονομικό απόκτημα και αρχέτυπο. Σ' αυτό συμβάλλουν οι βασικοί φορείς αγωγής και κοινωνικοποίησης. Όταν κυριαρχεί ο άκριτος φιλελευθερισμός στην οικογενειακή κοινότητα ή διευρύνεται το χάσμα των γενεών, τότε δεν θωρακίζεται ο νέος άνθρωπος με αξίες και ευαισθησίες· αντίθετα συνηθολογεί ή αντιδρά και αμφισβητεί έντονα. Όταν η εκπαίδευση παρέχει στείρα και τυποποιημένη γνώση, δεν διαμορφώνεται ο σκεπτόμενος νέος, αλλά ο αδιάφορος άνθρωπος χωρίς ήθος και σταθερές.

7. Όταν τα ΜΜΕ λειτουργούν κερδοσκοπικά, προβάλλουν πρότυπα βίας μέσω ταινιών κ.λπ. ή ενισχύουν τον τυφλό κομματισμό, δημιουργείται ένα κλίμα φανατισμού και αποξένωσης, που σίγουρο είναι πως δεν διαμορφώνει ανθρωπιστές, πολίτες με σεβασμό στις απόψεις και την ίδια την ύπαρξη των άλλων. Τέλος, όταν οι ίδιοι οι πολιτικοί ηγέτες συμπεριφέρονται ανεύθυνα, παραδειγματίζουν τους πολίτες αρνητικά συντελώντας στην κρίση του ανθρωπισμού.

III. ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Διάφοροι φορείς, κυβερνητικοί και μη, προωθούν και προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα:

Ο ΟΗΕ προσπαθεί να επιλύει τα προβλήματα με ειρηνικά μέσα, το **Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης** δικάζει διεθνείς υποθέσεις και, με θεσμούς και νόμους, προστατεύει τα δικαιώματα των κρατών. Η **Διεθνής Αμνηστία** μάχεται για την ευόδωση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την παγκόσμια ευαισθητοποίηση σχετικά με την παραβίαση τους. Φυσικά, και **οι νόμοι κάθε κράτους** προστατεύουν συνταγματικά τα δικαιώματα, ατομικά και πολιτικά.

IV. ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η **εισαγωγή και τα 30 άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης** θα πρέπει να αποτελέσουν πρόκληση για εκείνους των οποίων συνειδήσεις προσβάλλονται από τις παραβιάσεις, αλλά και για εκείνους που παραμένουν αδιάφοροι.

Η **παγκόσμια κοινή γνώμη**, με τον κατάλληλο χειρισμό **μπορεί να γίνει ισχυρό μέσο επιρροής στα κέντρα εξουσίας**. Δεν αρκεί οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς οργανισμοί να γνωρίζουν τις διατάξεις της Οικουμενικής Διακήρυξης. Σημαντικό είναι να τις γνωρίζουν οι λαοί. Μόνο τότε οι απανταχού «ισχυροί» θα σταματήσουν να τις εκμηδενίζουν και θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία νέων διεθνών οργάνων για την αποτροπή των παραβιάσεων.

Γι' αυτό συγκεκριμένα επιβάλλεται:

1. Η δημιουργία υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών

- Ενημέρωση, πληροφόρηση, ενδιαφέρον και ευαισθητοποίηση.
- Ενεργοποίηση, συμμετοχή σε ομάδες εθελοντικής προσφοράς και σε εκδηλώσεις συμπαράστασης και αλληλεγγύης.
- Δημοκρατικό ήθος, διαλλακτικότητα και ανεκτικότητα.
- Σεβασμός στα δικαιώματα των άλλων ως καθημερινή στάση ζωής. Καταπολέμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.

2. Η καλλιέργεια της παιδείας των ανθρώπινων δικαιωμάτων

- Ενημέρωση των νέων από το σχολείο για φαινόμενα παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην εποχή μας.
- Καλλιέργεια της ανεκτικότητας, της ανθρωπιάς και διαμόρφωση οικουμενικής και πολυπολιτισμικής συνείδησης.
- Όξυνση της κριτικής σκέψης του νέου και αποφυγή του φανατισμού και των προ-καταλήψεων.

3. Η ενίσχυση και η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών και του κοινωνικού κράτους

- Διασφάλιση της ισονομίας και της αξιοκρατίας από την Πολιτεία.
- Μέριμνα για τις μειονότητες, προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, δημιουργία ευκαιριών για όλους, πολιτική εξάλειψης της ξενοφοβίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Στήριξη και ενίσχυση του εθελοντισμού, οργανώσεων και πρωτοβουλιών, ως αναγκαίων συμπληρωμάτων του κράτους πρόνοιας.

4. Η αναβάθμιση του κύρους και του ρόλου των διεθνών οργανισμών

- Αυτονόμηση των διεθνών οργανισμών από πολιτικές και εθνικές εξαρτήσεις, και κυρίως από αυτές των ισχυρών κρατών. Αποφυγή της επιλεκτικής στάσης απέναντι σε καθεστώτα και κυβερνήσεις, η οποία δημιουργεί καχυποψία και επιφέρει την ανυποληψία των Ηνωμένων Εθνών.
- Διεθνής έλεγχος με τη θέσπιση οργάνων και μηχανισμών για την επόπτευση της διασφάλισης των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Στιγματισμός των φαινομένων αλαζονείας.
- Διακρατική συνεργασία με στόχο τη δικαιότερη κατανομή του πλούτου παγκόσμια, την καταπολέμηση του υποσιτισμού και της φτώχειας και την εξασφάλιση ενός ανεκτού επιπέδου διαβίωσης για όλους τους κατοίκους του πλανητικού χωριού.

5. Η διαμόρφωση μιας παγκόσμιας δημοκρατικής κοινής γνώμης

- Υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων ανεξάρτητα από εθνικά ή φυλετικά κριτήρια.
- Εδραίωση της δημοκρατίας, που αποτελεί προϋπόθεση της προστασίας των ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών.
- Ανάδειξη και στιγματισμός των φαινομένων καταστρατήγησης των δικαιωμάτων από τον γραπτό και ηλεκτρονικό Τύπο και τους πνευματικούς ανθρώπους. Διαφώτιση της κοινής γνώμης και αποφυγή αναπαραγωγής και ενίσχυσης προκαταλήψεων και ξενοφοβικών συμπεριφορών.